

با زبان اشاره، من برابرم

هفته جهانی ناشنوایان

۲۰۱۶

۱۳۹۵ - ۸ مهر

تهیه و تنظیم: رضا ذیبی

ترجمه: نرگس اصغری

مقدمه

شماره ثبت ۴۸۶

Iranian National Center of the Deaf
Founded 1960 تاسیس ۱۳۳۹

عضو اصلی فدراسیون جهانی ناشنوایان (WFD)

شعار **هفته جهانی ناشنوایان** در سال ۲۰۱۶ به زبان انگلیسی چنین است:

"WITH SIGN LANGUAGE, I AM EQUAL"

ترجمه کلمه به کلمه آن در زبان فارسی می‌شود: "با زبان اشاره، من برابرم" که شاید چندان واضح نباشد.

مفهوم این شعار و آنچه در آن نهفته این است:

با استفاده از زبان اشاره، من از فرصت‌های برابر تحصیلی، شغلی، زندگی و... همانند افراد شنوا برخوردار می‌شوم.
یا

با زبان اشاره برای من فرصت‌هایی برابر با یک فرد شنوا فراهم می‌گردد.

امیدواریم همه مسئولان کشور این شعار مهم هفته جهانی ناشنوایان را به خوبی درک کرده و به خواسته‌های مهم و اساسی ناشنوایان به طور جدی رسیدگی نمایند.

فهرست

۱ // اختصارات

۱

۲ // معرفی

۲

چرا هفته جهانی ناشنوایان مهم است؟

۳

موضوعات گذشته

۳

۳ // هفته جهانی ناشنوایان

۴

۴ // همکاری کنید!

۵

مسئله‌ها را شناسایی کنید

۶

"International Week of the Deaf 2016" by WFD از: برگرفته

اختصارات

CRPD

Convention on the Rights of Persons with Disabilities

کنوانسیون جهانی حقوق معلولین

DPOs

Organisations of Persons with Disabilities

سازمان معلولین

ECOSOC

United Nations Economic and Social Council

(اکوسوک) شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد

IDA

International Disability Alliance

اتحاد بین المللی معلولین

ILO

International Labour Organisation

سازمان بین المللی کار

IWD

International Week of the Deaf

هفته جهانی ناشنوایان

OHCHR

High Commissioner for Human Rights

کمیسarıای عالی حقوق بشر در سازمان ملل متحد

UN

United Nations

سازمان ملل متحد

UNESCO

UN Educational, Scientific and Cultural Organisation

(یونسکو) سازمان فرهنگی، علمی و آموزشی سازمان ملل متحد

WFD

World Federation of the Deaf

فدراسیون جهانی ناشنوایان

WFDYS

WFD Youth Section

بخش جوانان فدراسیون جهانی ناشنوایان

معرفی

هفته جهانی ناشنوایان

مهر ماه

هفته جهانی ناشنوایان (WDW) برای اولین بار در سال ۱۹۵۸ میلادی در شهر رُم در ایتالیا و به پیشنهاد فدراسیون جهانی ناشنوایان شکل گرفت. همه ساله جامعه جهانی ناشنوایان در هفته آخر ماه سپتامبر، ماهی که اولین کنگره جهانی فدراسیون جهانی ناشنوایان در آن برگزار شد، هفته جهانی ناشنوایان را جشن می‌گیرد. جوامع ناشنوایان در کشورهای مختلف جهان با انجام فعالیت‌های مختلف این هفته را گرامی می‌دارند. این فعالیت‌ها مستلزم مشارکت و همکاری ذینفعان مختلف از جمله خانواده‌ها، همسالان، سازمان‌های دولتی، رابطین (متترجمین) حرفه‌ای زبان اشاره و سازمان‌های معلولین (DPOs) است.

WORLD FEDERATION OF THE DEAF

فدراسیون جهانی ناشنوایان در سال ۱۹۵۱ در شهر رم در ایتالیا تاسیس شد و یک سازمان بین‌المللی غیرانتفاعی و غیردولتی به نمایندگی از حدود ۷۰ میلیون ناشنوای از سراسر جهان است. فدراسیون جهانی ناشنوایان فدراسیونی متشكل از ۱۳۲ انجمن ملی ناشنوایان است. عضویت در آن شامل عضویت فردی، عضویت انجمن‌ها و عضویت بین‌المللی می‌شود. این فدراسیون همچنین هشت دبیرخانه منطقه‌ای، یک عضو منطقه‌ای همکار و یک بخش جوانان (WFDYS) دارد. فدراسیون جهانی ناشنوایان در سیستم سازمال ملل متحد از جمله اکوسوک (ECOSOC)، یونسکو (UNESCO)، سازمان بین‌المللی کار (ILO) و سازمان بهداشت جهانی (WHO)، مقام ویژه مشورتی دارد و به صورت نزدیک با کمیساريای عالی حقوق بشر (OHCHR) همکاری می‌کند. فدراسیون جهانی ناشنوایان یکی از اعضای بنیان‌گذار اتحاد بین‌المللی معلولین (IDA) است.

چرا هفته جهانی ناشنوایان مهم است؟

هفته جهانی ناشنوایان تنها هفته سال است که در آن فعالیت‌های هماهنگ جهانی برای افزایش آگاهی درباره جامعه ناشنوایان در سطوح مختلف انجام می‌شود. هفته جهانی ناشنوایان یعنی گرد یکدیگر آمدن، با هم متعدد شدن و نشان دادن این اتحاد به بقیه جهانیان.

هفته جهانی ناشنوایان برای ارتقای حقوق انسانی ناشنوایان و تمرکز بر موضوعات با اهمیت است.

هدف هفته جهانی ناشنوایان دعوت به اتحاد از سراسر جهان است. این کار از طریق بسیج همگانی، منسجم و هماهنگ صورت می‌گیرد تا کمپین‌ها پوشش رسانه‌ای کافی کسب کنند و دیده شوند.

موضوعات گذشته

دستاوردهای فرهنگی ناشنوایان	2009
آموزش و پرورش ناشنوایان	2010
دستیابی آسان به اطلاعات و ارتباطات	2011
زبان اشاره و دوزبانگی حق مسلم هر ناشنواست!	2012
برابری برای ناشنوایان	2013
تقویت تفاوتهای فرهنگی انسانی	2014
با حق داشتن زبان اشاره، کودکان ناشنوای ما توانمند می‌شوند!	2015

هفته جهانی ناشنوایان

۱۳۹۵
ماه مهر

موضوع: با زبان اشاره، من برابرم

هفته جهانی ناشنوایان در سال ۲۰۱۶ با موضوع "با زبان اشاره، من برابرم" به چند دلیل نقطه عطفی مهم محسوب می‌شود. امسال شصت و ششمین سالگرد تاسیس فدراسیون جهانی ناشنوایان، دهمین سال تصویب کنوانسیون جهانی حقوق معلولین (CRPD) و تصویب اخیر دستور کار توسعه پایدار، شامل اهداف جدید توسعه پایدار، را جشن می‌گیریم.

پیام‌های کلیدی کمپین

۱۰ حق مسلم

این حق از اصل ابتدایی حقوق بشر در رابطه با یادگیری زبان در زمان تولد گرفته شده است. فراگیری سریع زبان، کودک ناشنوا را قادر می‌سازد ارتباطی کامل با مردم داشته باشد و مهارت‌های شناختی و اجتماعی او را بهبود می‌بخشد. به همین خاطر لازم است کودک ناشنوا از زمان تولد زبان اشاره را یاد بگیرد.

هویت ناشنوایان

افراد ناشنوا را متعلق به یک جامعه فرهنگی و زبانی می‌داند که از زبان اشاره به عنوان زبان مادری خود یا یک زبان طبیعی برای ارتباط استفاده می‌کنند.

۱۰ دسترسی

تاكيد مي کند که افراد ناشنوا نياز به دسترسی به اطلاعات و خدمات عمومی از طریق زبان اشاره و زیرنویس دارند. یک عامل مهم در دسترسی‌پذیری (Accessibility) خدمات عمومی مانند خدمات درمانی، اشتغال، رفاه اجتماعی یا هرگونه خدمات دولتی دیگر وجود و در دسترس بودن را بطنین (متجمین) زبان اشاره است.

زبان برابر

زبان اشاره را به عنوان یک وسیله زبانی معتبر برای بیان افکار، ایده‌ها و احساسات اعلام می‌کند. زبان اشاره یک زبان کامل با ساختار، دستور زبان و ساخت واژگان مخصوص به خود است و تمام ویژگی‌های یک زبان را دارد. این موضوع در پژوهش‌های زبان‌شناسی متعدد از اواخر دهه ۱۹۷۰ میلادی به بعد نشان داده شده است.

WITH SIGN LANGUAGE,
I AM EQUAL

آموزش دو زبانه

خواستار پذیرش این موضوع است که آموزش دوزبانه برای کودکان ناشنوا یک نیاز است و همچنین فهم اینکه در فضای زبان اشاره چگونه باید آموزش دوزبانه با کیفیت فراهم کرد. آموزش دوزبانه یک رویکرد اجتماعی - فرهنگی است که در آن از زبان اشاره به عنوان زبان آموزش در تمام زمینه‌ها استفاده می‌شود و در ضمن آن به صورت موازی بر آموزش خواندن و نوشتن زبان رسمی کشور یا جامعه نیز تاکید می‌شود.

مشارکت برابر

ناشنوایان لازم است امکان حضور برابر در محیط‌های شخصی، عمومی و سیاسی را همانند هر کس دیگری داشته باشند. مهم‌تر از آن لازم است که افراد ناشنوا فرصت به دست‌گیری نقش‌های رهبری یا مدیریتی را داشته باشند تا بتوانند خود به درستی از حقوقشان دفاع کنند و در تمام فرآیندهای تصمیم‌گیری مربوط به زندگی‌شان دخیل باشند. این موضوع در راستای شعار "هیچ چیز درباره ما بدون ما نمی‌شود" است.

یادگیری مدام‌العمر

دسترسی به آموزش، کارآموزی و تعلیم‌های حرفه‌ای، کلید دستیابی به شغل و حفظ آن و کسب درآمدی است که به فرد اجازه داشتن یک زندگی مستقل را بدهد.

همکاری کنید!

جمع آوری اطلاعات

4

- چه قوانینی از شما محافظت و حقوق انکار شده را حمایت می‌کند؟
- به چه اطلاعات و آماری برای حمایت از کمپین خود نیاز دارید؟
- متوجهان بالقوه خود، یعنی افرادی که به شما در حل این مشکل کمک می‌کنند، را شناسایی کنید و روش همکاری با یکدیگر را برای رسیدن به اهدافتان پیدا کنید.

برنامه‌ریزی و اقدام

5

- اکنون زمان آن است که از برنامه اجرایی پیروی کنید و دست به اقدام بزنید. راهکارهایی را که برای تغییرات اجتماعی یافته‌اید اجرا کنید.

پیگیری

6

- تمام فعالیت‌های حمایت‌گرانه نیاز به پیگیری دارند!
 - آیا برنامه اجرایی را به پایان رسانیدید؟
 - چه مواردی موفقیت‌آمیز و چه مواردی چالش‌برانگیز بود؟
- اگر به اهدافتان رسیدید:
 - چه چیز به شما در موفقیتان کمک کرد؟
 - آیا می‌توانید از همان راهبردها برای سایر اهدافتان استفاده کنید؟
- اگر به اهدافتان نرسیدید:
 - چه تغییراتی در برنامه اجرایی باید انجام شود تا به اهدافتان دست یابید؟
 - آیا به منابع، اعضای گروه، متوجهین یا اطلاعات بیشتری نیاز دارید؟
 - قدم بعدی شما برای فعالیت چیست؟

چه چیزی را می‌خواهید تغییر دهید؟

1

- مساله یا مانعی را که شما یا گروهتان می‌خواهید تغییر دهید مشخص کنید.

- قسمت‌هایی را که نیاز به تغییر دارند تجزیه و تحلیل کنید. آیا می‌خواهید در نگرش‌ها، موانع فیزیکی، سنت‌های نهادینه‌شده یا موانع اطلاعاتی تغییراتی ایجاد کنید؟

تغییرات در کجا اتفاق می‌افتد؟

2

- در سطوح مختلف:
- در سطح دولت
- در سطح سازمان‌ها و شرکت‌های خصوصی
- در سطح جامعه و افراد
- در سطح سیستم‌های عمومی
- در سطح جامعه ناشنوایان

مساله را بفهمید

3

- مانع یا مساله را توصیف کنید:
- چگونه بر زندگی افراد ناشنوایان تاثیر می‌گذارد؟
- بر روی چه کسی تاثیر می‌گذارد؟
- دلایل احتمالی وجود این مانع یا مساله چیست؟
- مانع یا مساله را مطابق با کنوانسیون جهانی حقوق معلولین بررسی کنید. چه حقوقی نقض شده است؟
- پرداختن به این مساله چگونه زندگی ناشنوایان را بهبود می‌بخشد؟
- چه اقداماتی می‌تواند مساله را حل کند؟
- چه کسانی باید در انجام این فعالیت‌ها مشارکت کنند؟

مسئله ها را شناسایی کنید

در دفاعیه خود برای هر پیام کلیدی به قوانین بین المللی حقوق بشری مرتبط با موضوع استناد کنید. به عنوان راهنمای بخش "سؤالات کلی" که باید پرسیده شوند" ارائه شده در این متن رجوع کنید.

حق مسلم

ماده ۲۱ (ث) و ۲۴، ۳ (ب) CRPD

دولت‌ها را ملزم می‌سازد که یادگیری زبان اشاره را تشویق کند و هویت زبانی جامعه ناشنوایان را ارتقاء بخشد.

هویت ناشنوایان

ماده ۳۰، ۴ CRPD

دولت‌ها را موظف می‌سازد هویت ویژه فرهنگی و زبانی ناشنوایان، شامل زبان اشاره و فرهنگ ناشنوایان، را به رسمیت بشناسند و از آن حمایت کنند.

زبان برابر

ماده ۲ CRPD

روشن می‌سازد که زبان‌های اشاره از نظر جایگاه و شان با زبان‌های گفتاری برابرند.

ماده ۲۱ (ب) CRPD

به افراد ناشنوا اجازه می‌دهد که حق انتخاب برای برقراری ارتباط رسمی را به روشی که خوشنان انتخاب می‌کنند، از جمله زبان‌های اشاره داشته باشند.

ماده ۲۳، ۳ CRPD

خواستار آن است که دولت‌ها به کودکان دارای معلولیت و خانواده‌های شان اطلاعات، خدمات و پشتیبانی اولیه و جامع، شامل اطلاعات راجع به فرهنگ ناشنوایان، زبان اشاره و آموزش دو زبانه، ارائه دهند.

سؤالات عمومی که باید پرسیده شوند

- آیا زبان اشاره طبیعی (عامیانه) از سوی جامعه ناشنوایان آگاهند که زبان اشاره باید اولین زبان یک کودک شورتاتان به رسمیت شناخته و پذیرفته شده است؟ در غیر آن صورت، آیا برنامه‌هایی برای توسعه زبان اشاره وجود دارد؟
- آیا تصمیم گیرندگان و جامعه ناشنوایان از غنا و تنوع زبان اشاره آگاهی دارند؟
- آیا ناشنوا اطلاعات با زبان اشاره دسترسی دارند؟
- آیا زبان اشاره به اندازه زبان گفتاری در کشور شما شناخته شده است؟
- آیا موردن احترام قرار گرفته است؟ اگر چنین است، آیا شده و موردن احترام قرار گرفته است؟ اگر چنین است، آیا قوانین و رؤیه‌ها مطابق با این جایگاه رسمی است؟
- آیا به رسمیت شناخته شدن زبان اشاره به عنوان جزیی از حقوق اساسی بشر برای همه کودکان ناشنوا در نظر گرفته شده است؟
- آیا دولت بودجه‌ای برای پژوهش درباره زبان اشاره، شامل ایجاد لغت‌نامه زبان اشاره، در نظر گرفته است؟
- آیا تصمیم گیرندگان از حقوق کودکان ناشنوا در مورد زبان آیا زبان اشاره به والدین و اعضای خانواده کودکان ناشنوا آموزش داده شده است؟
- آیا نگرش کلی در جامعه نسبت به زبان اشاره مثبت است؟
- آیا تصمیم گیرندگان از حقوق کودکان ناشنوا در مورد زبان آیا زبان اشاره آگاهند؟

آموزش دو زبانه

ماده ۲۴،۴ CRPD

معلمان کودکان ناشنوا باید بر زبان اشاره تسلط داشته باشند.

دستور کار توسعه پایدار ۲۰۳۰، هدف ۴،۵

تا سال ۲۰۳۰ میلادی، تبعیض‌های جنسیتی در آموزش حذف می‌شود و امکان دستیابی برابر به آموزش در تمامی مقاطع تحصیلی و نیز آموزش‌های شغلی برای افراد آسیب‌پذیر، از جمله افراد دارای معلولیت، بومیان و کودکان در معرض آسیب، فراهم می‌شود.

دستور کار توسعه پایدار ۲۰۳۰، هدف ۴ (آ)

ساخت و به روزرسانی تسهیلات آموزشی با در نظر گرفتن کودکان، معلولیت و جنسیت و همچنین فراهم ساختن فضاهای آموزشی امن، عاری از خشونت و موثر برای همه.

بیانیه و چارچوب سالامانکا برای اقدام در آموزش و

پرورش استثنایی (بند ۲۱ در صفحه ۱۸)

حق تحصیل به زبان اشاره ملی برای کودکان ناشنوا را مطرح می‌کند.

ماده ۲۴،۱ CRPD

دولت‌ها را موظف می‌سازد وجود سیستم آموزشی فراگیر در تمام مقاطع را تضمین کنند.

ماده ۲۴،۳ (ب) CRPD

یادگیری زبان اشاره را حقی مسلم می‌داند و از هویت زبانی جامعه ناشنوايان حمایت می‌کند.

سئوالات عمومی که باید پرسیده شوند

آیا معلمین شنوا به طور روان از زبان اشاره استفاده می‌کنند؟

آیا محیط زبانی مدارس استفاده از زبان اشاره را حمایت می‌کند؟ آیا دانشآموزان ناشنوا دوستان یا الگوهای ناشنوای دارند که از زبان اشاره استفاده کنند؟

آیا رابطین حرفه‌ای زبان اشاره در محیط‌های آموزشی حضور دارند؟

آیا تصمیم‌گیرندگان و جامعه ناشنوايان با مفهوم آموزش دوزبانه آشنايی دارند؟

آیا مدارسی برای کودکان ناشنوا وجود دارد که در آن

آموزش با کیفیت به زبان اشاره ارایه شود؟

آیا سیستم مدارس، یادگیری زبان اشاره و هویت زبانی جامعه ناشنوايان را حمایت می‌کند و ارتقا می‌بخشد؟

آیا زبان اشاره به عنوان یک درس در برنامه آموزشی گنجانده شده است؟

آیا افراد ناشنوا به عنوان معلم و کارکنان مدرسه استخدام می‌شوند؟

یادگیری مدام‌العمر

دستور کار توسعه پایدار ۲۰۳۰، هدف ۴

تحقیق آموزش فراگیر و برابر و ترویج فرصت‌های یادگیری مدام‌العمر برای همه.

ماده ۲۷ و ۲۴،۵ CRPD

دولت‌ها را ملزم می‌سازد آموزش حرفه‌ای و مدام‌العمر راتامین نمایند.

سئوالات عمومی که باید پرسیده شوند

آیا دولت اقداماتی قانونی انجام داده است که بخش خصوصی را ملزم به حذف موانع موجود برای ناشنوايان در زمینه دسترس‌پذیری کند؟

فرصت های شغلی برابر

دستور کار توسعه پایدار ۲۰۳۰، هدف ۸,۵

تا سال ۲۰۳۰ میلادی دستیابی به اشتغال کامل و مولد و ایجاد شغل مناسب برای همه زنان و مردان، شامل جوانان و افراد دارای معلولیت، و نیز دستمزد برابر برای کار یکسان (با ارزش برابر) محقق می شود.

ماده ۲۷ CRPD

دولتها را ملزم می سازد تمهیدات لازم را برای "سازگاری معقول" (اعمال تغییرات و حمایت های لازم) برای کارمندان ناشنوایان تدارک بینند.

سؤالات عمومی که باید پرسیده شوند

آیا دولت قوانین ضد تبعیض که از ناشنوايان در برابر تبعیض آیا رابط زبان اشاره در محل کار در دسترس است؟ در محل کار حمایت کند وضع کرده است؟

دسترسی

ماده ۹ و ۲۱ CRPD

دولتها موظفند امکانات دسترسی به اطلاعات و ارتباطات را فراهم نمایند.

دستور کار توسعه پایدار ۲۰۳۰، هدف ۱۱,۲

تا سال ۲۰۳۰ میلادی امکان دسترسی به سیستم حمل و نقل پایدار ایمن، مفرونه به صرفه و قابل دسترس برای همه فراهم شود. این کار با بهبود ایمنی جاده ها، بهویژه با گسترش شبکه حمل و نقل عمومی و با توجه خاص به نیاز افرادی که در موقعیت های آسیب پذیر قرار دارند، زنان، کودکان، افراد دارای معلولیت و سالماندان، انجام خواهد گرفت.

دستور کار توسعه پایدار ۲۰۳۰، هدف ۱۱,۷

تا سال ۲۰۳۰ میلادی دسترسی همگانی به فضای سبز و محیط های عمومی به طور ایمن، فراگیر و دسترس پذیر، به ویژه برای زنان و کودکان، سالماندان و افراد دارای معلولیت، فراهم شود.

سؤالات عمومی که باید پرسیده شوند

آیا دولت برای فراهم کردن امکان دسترسی ارتباطی افراد ناشنوا گام هایی برداشته است؟ اگر چنین است، آیا استفاده از "اهداف توسعه پایدار" در زبان(های) اشاره ملی قابل رابط زبان اشاره یکی از گزینه هاست؟

آیا تصمیم گیرندگان هزینه خدمات رابط زبان اشاره را با دیگران برای افراد دارای معلولیت و ناشنوايان وجود دارد؟ پرداخت می کنند؟

آیا در کشور شما دوره های آموزشی با کیفیت برای تربیت نظارتی لازم در زمینه دسترس پذیری را وضع کرده است؟ رابط زبان اشاره وجود دارد؟

آیا ناظری که بر کیفیت خدمات رابطین زبان اشاره نظارت موانعی برسر راه دسترس پذیری ایجاد می کنند؟ کند وجود دارد؟

آیا دولت اقداماتی قانونی انجام داده است که بخش خصوصی را ملزم به حذف موانع دسترس پذیری برای ناشنوايان کند؟

مشارکت برابر

CRPD ۵

لازم است دولت‌ها هرگونه تبعیض بر مبنای معلولیت را منع و برای افراد دارای معلولیت از جمله ناشنوایان، حمایت‌های حقوقی برابر و موثر علیه تبعیض در تمامی زمینه‌ها را تضمین کنند.

CRPD ۲۳

نیاز است دولت‌ها تدبیری اتخاذ نمایند تا شرایط موثر و مناسب برای حذف تبعیض‌ها فراهم شود و افراد دارای معلولیت از جمله ناشنوایان در تمامی زمینه‌های مربوط به ازدواج، خانواده، داشتن فرزند و روابط خود در سطح برابر با دیگران قرار گیرند.

CRPD ۱۲

دولت‌ها موظفند مطمئن شوند افراد دارای معلولیت از جمله ناشنوایان از ظرفیت قانونی برابر با دیگر افراد جامعه در تمام جنبه‌های زندگی برخوردار هستند.

CRPD ۲۴

لازم است تا دولت‌ها تسهیلاتی برای آموزش زبان اشاره و ارتقای هویت زبانی جامعه ناشنوایان فراهم نمایند تا آنها مهارت‌های زندگی و گسترش روابط اجتماعی را یادداشتند و بتوانند به عنوان اعضای جامعه به صورت کامل و برابر در آموزش مشارکت داشته باشند.

CRPD ۲۰

نیاز است دولت‌ها تدبیر موثری اتخاذ نمایند تا افراد دارای معلولیت از جمله ناشنوایان بتوانند به پویایی فردی همراه با بالاترین سطح استقلال فردی دست یابند.

CRPD ۲۹

دولت‌ها باید امکان مشارکت موثر و کامل معلولین و ناشنوایان را در عرصه‌های سیاسی و عمومی، نظیر فرصت رای دادن و انتخاب شدن، به صورت برابر با دیگران تضمین کنند و ارتقا بخشنند.

سوالات عمومی که باید پرسیده شوند

- ☞ آیا افراد ناشنوایان اجازه دارند به صورت قانونی با یکدیگر ازدواج کنند؟
- ☞ آیا زنان ناشنوایان اجازه بچه‌دار شدن دارند؟
- ☞ آیا قانون به افراد ناشنوایان اجازه رای دادن یا انتخاب شدن در عرصه سیاسی را می‌دهد؟
- ☞ آیا افراد ناشنوایان مجاز به ارث بردن دارایی هستند؟

همدلی و همکاری، همز پیشرفت و پویایی جامعه ناشنوایان

www.incd.ir